Fra Det Kgl. Biblioteks tekstportal (tekster.kb.dk)

Forfatter: Strøm, Henrik Christian

Titel: BREV TIL: Wad, Gregers FRA: Strøm, Henrik Christian (1807-10-12)

Citation: Strøm, Henrik Christian: ”BREV TIL: Wad, Gregers FRA: Strøm, Henrik Christian (1807-10-12)”, i *Breve fra og til Gregers Wad 1790-1812*, H. H. THIELES BOGTRYKKERI, s. 148. Onlineudgave fra Danmarks Breve: https://tekster.kb.dk/text/letters-002223923-000-shoot-L0022239230000050.pdf (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Breve fra og til Gregers Wad 1790-1812

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Læs Public Domain-erklæringen

3.

Stockholmden 12te October 1807.

Højstærede Velynder!

Med usigelig Glæde erfarede jeg af Deres Velbrheds Brev af 26 Septbr at De med Familie lykkelig har undgaaet den forstyrrende Revolution.

At Deres Videnskabs Skatte ogsaa ere af Skiæbnen tagne i Beskyttelse, paaskiønner jeg med Taknemmelighed.

Med inderligste Erkjendtligheds Følelse takker jeg Dem for alt Besvær med mine Penge affaires.

Uefterretteligheden i Auctionsregningens Betaling maae jeg erkiende, og bede Deres Godhed slaae en Stræg over. Angaaende mine Mineraliers Disposition havde jeg afgiort alt med en Ven, som jeg troede at kunne sætte Lid til, jeg kan blot bede Dem om Tilgivelse for al denne Uorden.

Hausmanns Udtryk i et Brev til mig: »Ein Vad noch ein Esmark hat Schweden nicht« er en afgiort Sandhed, men endog blandt de enkelte Amateurs her ere, have de fleeste blot slikket paa Werners og Haüys Systemer, og i det højeste lært dens sidstes Nomenklatur udenad.

Dog er jeg bleven bekiendt med en ung Mand her — Schwarz — med hvis Bibliothek og Omgang daglig, jeg paa en hoist lærerig Maade har anvendt Tiden under mit Ophold her. Af Naturen begavet med et særdeeles lyst Hoved, opofrede han sig tidlig til Chemien under Gadolin og Mineralogien, udgav i 1803 en liden Haandbog i den præparative Deel af Verners System. Siden har han studeret Haüys, men ikke istand til at rette sig efter nogen andens Værk, har han selv opstillet et eget System, som man aldrig vil nægte Præg af et sandt philosofiskt Genie, et rigtigt Overblik over det Heele, og naturlig Orden i de enkelte Deele. Iust nu i Færd med Fossiliernes Beskrivning, giør en aldeeles mangel paa norske Fossilier ham s. 149det umueligt at bestemme disse, især da de fleeste Beskrivelser herover ere ikke alleene højst ufuldstændige, men tildeels uforstaaelige.

Under mine Reiser i Norge har jeg samlet enddeel interressante Smaaestykker, især af Krystallisationer, som det vilde være mig af den største interresse her at gaae igiennem med ham, af de øvrige jeg har kunde enddeel tiene til at giøre hans Samling for denne Deel temmelig fuldstændig.

Dette Ønskes Opfyldelse, som jeg haaber skulde blive en Vinding for Videnskaben, burde jeg kunde anbetroe en af mine Bekiendte i K.havn, men jeg drister mig ej til at sætte disse Skatte i Vove, ved at gaae giennem deres Hænder, om det end blev udført.

Jeg vover i Videnskabens Navn at tage min Tilfiugt til Deres Overbærelse med Anmodning at udvælge En til at udføre dette. De fleeste staae indpakkede, disse behøvedes blot at lægge Høe ovenpaa, saa at de laae fast, førend Laaget blev paaslaaet.

De som ligge uindpakkede, ere mindre brækkelige, og behøvede kun at vikles Papir om, og laegges lagviis med Høe, da de desuden kun skal passere Søen kunde dette forrettes af hvilkensomhelst, kun paalideligt Menneske.

Jeg føler alfor inderligt, hvor hojt jeg er Deres Godhed forbunden, til at torde misbruge den hvis dette angik min Person, kun overbeviist om at kunne hermed gavne Videnskaben torde jeg besvære Dem hermed. Omkostningerne hermed torde jeg bede Dem være af den Godhed og afdrage det De har i Behold.

Af det mærkværdige Fossil, som Hausmann giorde Forsøg med, som holder oxygeneert Saltsyre, har jeg her i Bergs Coll. Samling fundet en afbrudt Krystal; i Geyers Samling har siden Schwarz fundet en fuldkommen. Det er egentlig først fundet af den unge Gahn, ved Normarken I1/2 Miil ved Phillipstad; maaske en kort Beskrivelse ei s. 150torde være Dem uvelkommen: Krystallen er fuldkomne 6 sid. Prismer, Texturen bladig af en Giennemgang, paralell med Endfladerne; Bruddet ujævnt smaat kornigt, stærkglinsende af halvmetallisk Glands paa Prismets Endeflader og efter bladige Textur, mat paa Sidefladerne og i Bruddet, ridses af Kniven, dog haardere end Kalkspath, meget sprødt, let at slaa itu, er tungt, Farven er en Blanding af Pistacie og Olivengrøn. Varmet indtil Glødning forflygtiges den oxygenerte Saltsyre, bliver rødlig bruunt og trækkes da af Magneten, men smelter ikke. Paa Hiemreisen haaber jeg at finde noget deraf.

Jeg har i Fahlun faaet endel skiønne Automolither [1)], Pyrophysalith [2)] m. m. Min Tour til Utö, Hesselkulla, Hallesta m. m. har jeg opsat til Foraaret.

Jeg reiser herfra om et Par Dage til Roslagen, paa Osterby tænker jeg at faae mit Svendepas, derfra til de ovrige Jernbruk for der at staae i Forbundt og om mueligt avancere til Mester.

Naar mine Mineralier ankommer reiser jeg hid tilbage paa nogle Dage, og saa til Fahlun, hvor jeg tilbringer et Par Maaneder af Vinterens Slut.

Det bedste af hvad jeg her kan erholde er min Pligt at conservere for Museet.

Min Adresse er fremdeles Dir. Hielm, de kgl. Mønten. Mineraliernes Addresse er: Högvälborne ØfverDirectøren wid Controllwerket och Riddaren Bengt Reynhold Geyer, Rörstrands Postlinfabrik i Stockholm.

Tør jeg umage med indlagte Billet til Nepsm. [3)] Han har tilbudt mig at kiøbe mine Mineralier, under andre Tilfælde vilde jeg herpaa ej have betænkt mig, men kun for mine Kundskaber i Mineralogien er det af en særdeles s. 151Vigtighed nu at faae dem hid. Formodentlig troer han at jeg her vil komme hans Handel i Forkiøbet, ved indlagte søger jeg at bringe ham ud af denne Vildfarelse.

Min dybeste Respect for Deres Frue,
min største Erkændtlighed og Højagtelse.

H. C. STRØM.

Omkostningerne ved min bebyrdende Correspondents haaber jeg De er saa god og fører paa min Regning. Fra Fahlun tænker jeg at kunde sende Dem en Relation. Naar De er saa god og skriver mig til torde jeg faae noget at vide om Münster.